

P3
7

SCB

200.370-Am
STATISTISKA MEDDELANDEN
STATISTICAL REPORTS

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Stockholm

Publisher: National Central Bureau of Statistics, Stockholm

Referent

Datum

Meddelande nr

Byrådir C. Hermelin
08/63 05 60/611

3.12.1964

Am 1964:41

Sverige
AMRetraktivt lönstillägg inom verkstadsindustri m m år 1964Retroactive wage supplements in engineering industries, etc.,
in 1964

Indextal (februari 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom industrin, beräknade på grundval av en gång i kvartalet inhämtade rapporter från arbetsgivare rörande uppburen lönesumma och utförda arbetstimmar, har för tiden 1947 - februari 1963 publicerats av socialstyrelsen och för tiden fr o m maj 1963 av statistiska centralbyrån. Sådana indextal för gruppen "verkstadsindustri m m" (vilken omfattar grupperna järn- och stålmanufaktur, mekaniska verkstäder, reparationsverkstäder, skeppsvarv, elektroteknisk industri samt "annan metallindustri", men ej järn-, stål- och kopparverk) återges i nedanstående tablå.

Indextal (februari 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom verkstadsindustri m m, beräknade på grundval av kvartalsvis inhämtade rapporter från arbetsgivare.

	Februari	Maj	Augusti	November
1956	215,2	226,8	227,7	231,3
1957	233,4	240,6	240,7	243,5
1958	250,9	254,2	254,2	256,2
1959	257,1	264,9	263,1	264,8
1960	265,8	277,9	278,4	285,3
1961	295,2	301,8	300,9	306,2
1962	309,9	324,4	326,0	331,6
1963	344,7	349,6	351,1	359,5
1964	362,9	371,6	373,0	

I de ovan nämnda rapporterna från arbetsgivare skulle enligt anvisningarna ej medtas sådana retroaktiva lönebelopp för tidigare avlöningsperioder som föranletts av nyingångna avtal. För gruppen "verkstadsindustri m m" har socialstyrelsen under tiden 1956 - 1962 de år, då uppgörelserna om kollektivavtal försenats, med utgångspunkt från en approximativ beräkning (1956) och särskilda stickprovsundersökningar (fr o m 1957), beräknat indextal för genomsnittlig timförtjänst inklusive retroaktiva lönstillägg. Dessa indextal var för februari 1956 223,3, för februari 1957 236,3, för februari 1959 261,1,

Dessa meddelanden ges ut intermittert. Prenumeration kan göras hos postanstalt, genom varje bokhandel eller genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm (postgiro nr 87, bankgiro nr 73-4066). Pris: helår 140 kr; lösnr 1 kr (om ej annat anges); undergrupp I resp. H: 50 kr; undergrupp Am (ny serie), J resp. U: 40 kr; undergrupp B, F resp. R: 20 kr; undergrupp V: 10 kr. Ansvarig utgivare: Gustaf Berglund, Statistiska centralbyrån, Fack, Stockholm 27.

These reports are issued from time to time by the Central Bureau of Statistics, Stockholm, Sweden. The reports may be obtained from Nordiska Bokhandeln, Stockholm, Sweden. Annual subscription: Sw. Kr. 140, Single issues: Sw. Kr. 1 (unless otherwise specified). Subgroups I and H respectively Sw. Kr. 50, Subgroup Am (new group), J and U, respectively: Sw. Kr. 40, Subgroups B, F and R, respectively: Sw. Kr. 20, Subgroup V: Sw. Kr. 10.

för februari 1960 274,1 och för februari 1962 318,8.¹

Statistiska centralbyrån har företagit en stickprovsundersökning beträffande storleken av de retroaktiva lönetilläggen inom "verkstadsindustri m m" år 1964. Denna undersökning omfattade ett urval av de företag som lämnat användbara uppgifter till kvartalsstatistiken för både november 1963 och februari 1964. Dessa företag indelades i fyra urvalsgrupper, av vilka en omfattade företag som utvalts med en sannolikhet av 10 procent ("tiondelsurvalet") ur ett inom socialstyrelsen upprättat adressregister. De övriga företagen indelades i tre urvalsgrupper efter antalet sysselsatta arbetare enligt uppgifter för februari 1964. Följande tabell visar för varje urvalsgrupp antalet företag som medtagits i kvartalsstatistiken vid jämförelsen november 1963 - februari 1964 samt antalet företag, som uttagits för undersökningen rörande retroaktiva lönetillägg 1964.

Urvalsgrupp	Antal företag i	
	kvartalsstatistiken	undersökningen rörande retroaktiva lönetillägg
I "Tiondelsurvalet"	152	76
Övriga företag:		
II 400 o fl arbetare	79	79
III 80 - 399 "	297	99
IV Mindre än 80 arbetare	412	51
Tillhoppa	940	305

I juni 1964 utsände centralbyrån en uppgiftsblankett till vart och ett av de 305 utvalda företagen med förfrågan om de utöver tidigare utbetalda löner hade utbetalat eller komme att utbetala retroaktiva lönetillägg (föranledda av kollektivavtal slutna under år 1964) för hela eller någon del av tiden från och med den 1 februari 1964 till och med den avlöningsperiod som innehöll den 15 juni 1964. Om detta var fallet, begärdes uppgifter om summan av de utbetalda retroaktiva lönetilläggen samt om den tidsperiod som tilläggen avsåg. Det framhölls att redovisningen icke skulle avse retroaktiva betalningar för senare avlöningsperioder, t ex retroaktiva belopp som motsvarade vad som skulle utgått om "pottfördelningen" tillämpats under någon tid innan förhandlingarna om "pottfördelningen" avslutats. Vidare begärdes uppgifter om antalet arbetstimmar som under perioden i fråga utförts av samtliga arbetare, även arbetare som ej erhållit retroaktiva lönetillägg. Om tillägg för olika arbetargrupper utbetalats för olika långa perioder, skulle särskilda uppgifter lämnas för varje sådan grupp. Retroaktiva tillägg till traktamenten, matpenningar och logiersättning samt till semesterlön och semesterersättning skulle ej medräknas. Uppgifterna skulle avse de arbetarkategorier för vilka uppgifter lämnats till kvartalsstatistiken rörande löneläget inom industrin. Någon uppdelning efter kön och ålder skulle ej göras.

¹Jfr Meddelande från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik 1962:38.

Vid de beräkningar, som redovisas i det följande, har man utnyttjat svar som inkommit från 290 av 305 tillskrivna företag. (respektive 69, 79, 94 och 48 företag i urvalsgrupperna I, II, III och IV). För varje urvalsgrupp har man beräknat medeltal för de retroaktiva lönetillägg per timme, som utbetalats för en period som innefattade februari 1964 (eller åtminstone den del av februari för vilken ifrågavarande företag lämnat uppgifter till kvartalsstatistiken över löner och arbetstimmar). I flertalet fall har man även beräknat motsvarande medeltal för de särskilda företagen; i några fall, då uppgifterna varit ofullständiga eller osäkra, har man dock skattat medeltal för ifrågavarande företag med ledning av uppgifterna från övriga företag inom urvalsgruppen, som utbetalat retroaktiva lönetillägg för perioden i fråga. Vid beräkningarna av medeltal för varje urvalsgrupp har man som vikter använt det enligt kvartalsstatistikens primärmaterial beräknade antalet arbetstimmar under en 6-dagarsperiod i februari 1964 vid de i bearbetningen medtagna företagen (inberäknat sådana företag som ej betalat retroaktiva tillägg). Medeltalen blev för urvalsgrupperna I - IV respektive 8,4, 7,2, 8,7 och 10,1 öre per timme.

Av nedanstående tablå framgår hur de i bearbetningen medtagna företagen fördelade sig efter de retroaktiva lönetilläggens storlek (i de fall då man skattat medeltal för enskilda företag har dessa företag ej medtagits).

Urvals- Antalet företag som utbetalat ... öre per arbetad timme
grupp i retroaktiva lönetillägg för period omfattande februari 1964 eller viss del därav (jfr ovan)

0 0,1- 5,0- 6,0- 7,0- 8,0- 9,0- 10,0- 15,0- 20,0
4,9 5,9 6,9 7,9 8,9 9,9 14,9 19,9 o över

I	20	1	2	6	3	4	3	17	5	4
II	2	2	25	17	11	5	6	8	-	2
III	1	-	17	15	18	10	3	24	4	-
IV	3	2	8	3	6	2	3	15	3	2

De beräknade genomsnittliga retroaktiva lönetilläggen i var och en av de fyra urvalsgrupperna har sammanvägts till medeltalet 8,1 öre per timme; härvid har man som vikt för varje urvalsgrupp använt det beräknade antalet arbetstimmar under en 6-dagarsperiod i februari 1964 vid samtliga företag som medtagits vid jämförelsen november 1963 - februari 1964 enligt kvartalsstatistiken.

Det tidigare (sid 1) återgivna indextalet (februari 1947 = 100) för genomsnittlig timförtjänst för arbetare inom verkstadsindustri m m i februari 1964 (362,9) har beräknats enligt den s k kedjemetoden med länkar som avser genomsnittsförtjänsternas förändringar vid företag som lämnat uppgifter för två på varandra följande kvartal ("identiska företag"). Genomsnittsförtjänsten i februari 1964 vid de företag som medtagits vid jämförelsen november 1963 - februari 1964 var 723,0 öre. Med utgångspunkt från det beräknade medeltalet av de retroaktiva löne-

tilläggen (8,1 öre) har man för "verkstadsindustri m m" beräknat indextalet 366,9 för genomsnittlig timförtjänst i februari 1964 inklusive retroaktiva lönetillägg. Någon motsvarande beräkning avseende maj 1964 har ej företagits med hänsyn till svårigheterna att bedöma i vad mån de löneutbetalningar för avlöningsperioder i maj, som redovisats till kvartalsstatistiken har påverkats av vårens avtalsuppgörelser.

Summary

The index number (February 1947 = 100) for average hourly earnings of wage-earners in engineering industries, etc., computed by the Central Bureau of Statistics (CBS) on the basis of employers' quarterly reports, was 362,9 for February 1964. Retroactive wage supplements shall not be included in the quarterly reports. On the basis of a special sample survey on retroactive wage supplements the CBS has computed the index number 366,9 for the average hourly earnings of wage-earners in this industrial group in February 1964, including retroactive wage supplements.